

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף נזיר מסכת נזיר
Some of the topics we will learn about include.

The sources for רבי's Halachah of
במותם אינו מיטמא
אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם
A Nazir and a גדול are prohibited only in the טומאה of a
מת. However, they are permitted in other טומאות, such as
זיבה and צרעת.

The Machlokes רבי עקיבא and רבי ישמעאל regarding the
sources for:
נזיר מיטמא למת מצוה
A Nazir may become טמא to a מצוה. And
כהן גדול מיטמא למת מצוה
A Nazir may become טמא to a מצוה. And
כהן גדול ונזיר מיטמא למת מצוה
A person who is both, a Nazir and גדול, may also
become טמא to a מצוה.

A

The sources for
רבי's Halachah of...

**במותם אינו מיטמא
אבל מיטמא הוא
לנגעם ולזיבתם**

Machlokes regarding
the sources for:

**נזיר
מיטמא למת מצוה
כהן גדול
מיטמא למת מצוה
כהן גדול ונזיר
מיטמא למת מצוה**

B They both agree to the source of the Halachah regarding הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת
 A person who was en route to bring the Korban Pesach or to perform Milah to his son, but then heard that a relative died, may NOT become טמא to the קרוב and disregard the Mitzvah of פסח and מילה. However, he MAY become טמא to a מצוה

B Both AGREE to the source of...
 הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת
 May NOT become טמא to the קרוב and disregard פסח and מילה

He MAY become טמא to a מצוה

C Some of the terms and concepts we will learn about include
 The Machlokes regarding a גזירה שוה that is מופנה מצד אחד, superfluous from only one end: Do we say למידין ומשיבין
 We can derive the Halachah, but it CAN be refuted as well.
 OR
 למידין ואין משיבין
 We derive the Halachah, and it CANNOT be refuted.

C Regarding a גזירה שוה מופנה מצד אחד that is
 למידין ומשיבין
 ואין משיבין
 למידין ומשיבין

1 let's review ...

The Gemara in the previous Daf cites the source of כהן גדול מיטמא למת מצוה

A כהן גדול may become טמא to a מצוה למת מצוה:

This is derived from the Pasuk regarding a כהן גדול which states

ועל כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא

The words

על כל נפשות מת לא יבא

Must teach

בקרובים הכתוב מדבר

That a כהן גדול may NOT become טמא even to relatives, even to קרובים, since we already know that a כהן גדול may NOT become טמא to רחוקים, strangers, by a קל וחומר from a כהן הדיוט. Therefore, the words לאביו ולאמו are superfluous and expounded as follows:

לאביו teaches that

לאביו הוא דאינו מיטמא

הא מיטמא הוא למת מצוה

Although he may NOT become טמא even to his father, he MAY become טמא to a מצוה למת מצוה.

And the word לאמו is used

לגזירה שוה לכדברי

A גזירה שוה of the words אמו אמו, which is also written in the Pasuk regarding נזיר;

לאביו ולאמו לא אחיו ולאחותו

לא יטמא להם במוותם

Where רבי derives from the superfluous word במוותם;

במוותם אינו מיטמא

אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם

A Nazir is prohibited only in the טומאה of a מת. However, he is permitted in other טומאות, such as צרעת and זיבה.

And based on the גזירה שוה this Halachah applies to כהן גדול as well, that a כהן גדול too is only prohibited in טומאת מת, and NOT in other טומאות.

=====

1

In the previous Daf...

כהן גדול מיטמא למת מצוה

ועל כל נפשות מת לא יבא...

בקרובים הכתוב מדבר
We already know a כהן גדול may NOT become טמא to רחוקים, קל וחומר מן הכהן הדיוט

לאביו הוא דאינו מיטמא
הא מיטמא הוא למת מצוה

לאביו ולאמו

לגזירה שוה לכדברי
נזיר, אביו ולאמו

לא יטמא להם

במוותם
במוותם אינו מיטמא

במוותם אינו מיטמא
אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם

2 The Gemara now continues to seek a source for נזיר מיטמא למת מצוה
מת מצוה to טמא to a מצוה.

As the Braisa explains, we CANNOT derive this Halachah by a קל וחומר from כהן גדול as follows:

ומה כ"ג שקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה

נזיר שאין קדושתו קדושת עולם אינו דין שמיטמא למת מצוה

If the חמור, the more stringent גדול קדושה is permanent, may become טמא to a מצוה, certainly the קל, the more lenient נזיר, whose קדושה is temporary, may become טמא to a מצוה.

However, there is a פירכא, a refutation, as follows:

לא אם אמרת בכ"ג

שכן אינו מביא קרבן על טומאתו

תאמר בנזיר

שמביא קרבן על טומאתו

Only a גדול is מיטמא למת מצוה, because he is in a way קל, more lenient in that his טומאה does NOT require a Korban. However, a Nazir is NOT מיטמא למת מצוה, because he is in a way חמור, he's more stringent in that his טומאה DOES require a Korban.

Therefore, the Gemara cites a Braisa in which there are two opinions as to which word in the פסוקים regarding נזיר serves as the source for נזיר מיטמא למת מצוה

2 The Gemara now continues to seek a source for...

נזיר מיטמא למת מצוה

We CANNOT derive this Halachah by a קל וחומר

There is a פירכא, as follows:

ומה כ"ג לקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה

לא אם אמרת בכ"ג לכן אינו מביא קרבן על טומאתו

נזיר שאין קדושתו קדושת עולם אינו דין שמיטמא למת מצוה

תאמר בנזיר שמביא קרבן על טומאתו

4 The Gemara then explains that according to רבי עקיבא, the word גדול מטמא למת of Nazir is also the source for מצוה, because מזה לי כ"ג לחודיה מזה לי נזיר וכ"ג. If he is both, a גדול and a Nazir, he is certainly מצוה למת מטמא when he is only a גדול. Therefore, the words לאביו ולאמו of גדול are NOT needed to teach מצוה, and are מופנה, for דרבי גזירה שוה דרבי.

Tosfos points out however, that the words לאביו ולאמו of Nazir are NOT מופנה for the גזירה שוה, because they ARE needed to teach מצוה למת מטמא. Nevertheless, רבי עקיבא holds מופנה מצד אחד למידין ואין משיבין. When a גזירה שוה is מופנה even from only one side, the Halachah can be derived, and CANNOT be refuted. Tosfos also points out that according to רבי עקיבא, as the Gemara in the next Daf explains, there is a צריכותא, that both לאביו ולאמו are needed.

4

רבי עקיבא

כ"ג אביו
ועל כל נפשיות מת לא יבא **לאביו ולאמו** לא יטמא
NOT needed to teach מצוה
מופנה
גזירה שוה דרבי

נצי
כל ימי הזירן לה' ועל נפש מת לא יבא **לאביו ולאמו** לא יטמא להם במותם
Also the source for כ"ג אביו אמת מצוה
מה"א כ"ג אביו מה"א נצי וכ"ג
תוס'
מופנה NOT
They're needed to teach מצוה אמת מצוה

Nevertheless, מוסנף מצד אחד אביו ואין מליבין

5 However, according to רבי ישמעאל we must say that the word לאמו, in both Nazir AND גדול, is מופנה for גזירה שוה דרבי, because רבי ישמעאל holds מופנה מצד אחד למידין ומשיבין. When a גזירה שוה is מופנה from one side, the Halachah can be derived, but CAN be refuted as well. Only when מופנה משני צדדים למידין ואין משיבין. Only when a גזירה שוה is מופנה from both sides can the Halachah be derived and NOT be refuted. And רבי ישמעאל also does not hold of the צריכותא and לאביו alone, in both נזיר וכ"ג, is sufficient for its respective דרשות. Therefore, לאמו of both is מופנה.

5

רבי ישמעאל

כ"ג אביו
ועל כל נפשיות מת לא יבא **לאביו ולאמו** לא יטמא

נצי
כל ימי הזירן לה' ועל נפש מת לא יבא **לאביו ולאמו**

We must say מופנה גזירה שוה דרבי

מוסנף מצד אחד אביו ואין מליבין

Only... מוסנף מליבין צדדים אביו ואין מליבין

also does NOT hold of the צריכותא and לאביו alone, is sufficient for its respective דרשות

6 The Gemara explains further, that רבי ישמעאל does NOT need לאחיו to teach
 כהן גדול ונזיר מיטמאין למת מצוה
 Because
 כיון דשרא רחמנא חד לאו גבי מת מצוה
 מה לי חד לאו מה לי תרין לאוין
 If a Nazir is permitted to transgress one לאו איסור and become למת מצוה, then a כהן גדול ונזיר is permitted to transgress even two לאוין איסור for a מת מצוה, because there is NO difference between one or two לאוין.

However, he does need ולאחותו for a person who performs ומילה that he becomes למת מצוה, because there IS a difference between the typical לאו of Nazir, and the עשה of כרת which is punishable by כרת.

6

רבי ישמעאל

לאחיו ולאחותו
לא יטמא להם במיתתם

IS needed for...
 A person who performs
 פסח ומילה
 that he becomes
 טמא למת מצוה

There IS a difference between the לאו of Nazir, and the עשה of כרת which is punishable by כרת.

NOT needed to teach...
 כהן גדול ונזיר מיטמאין למת מצוה
 כיון דשרא רחמנא חד לאו
 גבי מת מצוה
 מה לי חד לאו מה לי תרין לאוין

7 To summarize the Machlokes;
 Regarding למת מצוה;
 According to רבי ישמעאל, the source is from the word לאחיו of Nazir
 According to רבי עקיבא, the source is from the words לאביו ולאמו of Nazir.

Regarding כהן גדול מיטמא למת מצוה לרבי ישמעאל
 כהן גדול לאביו of Nazir.
 לרבי עקיבא
 The source is from לאחיו of Nazir.

Regarding כהן גדול ונזיר מיטמא למת מצוה לרבי ישמעאל
 From the סברה of מה לי חד לאו מה לי תרין לאוין

לרבי עקיבא
 From the word לאחיו of Nazir

Regarding גזירה שוה דרבי לרבי ישמעאל
 The word לאמו of both כהן גדול and Nazir are מופנה for the גזירה שוה.

לרבי עקיבא
 Only כהן גדול of לאביו ולאמו is מופנה for the גזירה שוה.

They both agree that the Halachah of פסח ומילה is derived from ולאחותו of Nazir.

This discussion continues in the next Daf.

7

רבי עקיבא Source...	רבי ישמעאל Source...
לאביו ולאמו of Nazir	לאחיו of Nazir
לאחיו of Nazir	כהן גדול מיטמא למת מצוה
לאחיו of Nazir	כהן גדול ונזיר מיטמא למת מצוה
לאביו ולאמו כהן גדול of Nazir	מה לי חד לאו מה לי תרין לאוין
כהן גדול of Nazir	לאמו of Nazir & כהן גדול
ולאחותו of Nazir	ולאחותו of Nazir

Only... מופנה